

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídq̄ue is fugere,
quid agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

VD18 90637038

Discursus XXIV. Pluribus exponitur infelix Lascivorum conditio. Lascivos
difficulter induci ad negotium salutis seriò gerendum: primò quiam malum
suum non agnoscunt; deinde etsi cognoscant, non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51633)

DISCURSUS XXIV.

Discursus antecedentis, de Misero Luxuriosorum Statu, materiam prosequitur.

I. Sol sua solus virtute par esset auro in visceribus terræ producendo, nullæ non fodinæ auro refertæ forent: at quia præter virtutem Solis certæ insuper in ipsa terra dispositiones requirantur, aurum admodum rarum est. Ita ferè se res habet in negotio æternæ salutaris nostræ. Si penes solam foret Domini DEI voluntatem, quis nostrum æternam salutem non conquireretur? Quia verò ille Gratia suæ nostram jungi vult operam, hinc paucissimi in mundo sunt, qui salutem obtrineant. Ita tamen se res habet: *Qui fecit te sine te, non salvabit te sine te.* Quòd si igitur Libidinosorum salus tanto in periculo est ex parte Divinæ voluntatis, quanto in periculo manebit, attentis ijs, quæ propriâ ipsorum voluntate præstanda sunt? Quam Deus ex parte sua voluntatem Libidinosi adversantem habeat, dictum est superiore Discursu; nunc porro declarandum est, quomodo etiam ipsi Libidinosi voluntatem saluti tuæ contrariam foveant, ut vel sic commoveamur ad monstri immanissimi magis feriam detestationem, quale est Luxuria, Animarum Charybdis. Ut autem, quam ordimur, telam bene lon-

gam ritè ac ordine pertexamus, totum, quod à propria voluntate imminet periculum, tria in capita partiemur, ostendendo, Lascivos gravissimo damnationis periculo expositos esse, primò, quia malum suum non cognoscunt: secundò quia etsi cognoscant, non tamen ab illo abhorrent; & tandem, quia etsi abhorreant, inducere tamen se ad feriam emendationem non possunt. Ordiamur à primo horum capitum, quorum quodlibet altero deterius est.

I.

II. Omnia vitia, cum sint ceu eclipsis quædam rationis, tenebras & noctem in animam inducunt, præ reliquis tamen spissiores inducit Libido, quæ non solum rationi obtemperare detrectat, in nullo procedit se. *S. Th. eundem judicium rationis, sed ne au- 2. 2. 9. dire quidem illam sustinet: unde ex 56. 4. 4. hoc capite à Doctoribus pejor Irahâ habetur. Incontinentia concupiscentia est pejor, quam incontinentia ira; quia Etb. 1. ira quodammodo audit rationem & pa- 7. c. 6. ret, non autem concupiscentia.* In istis igitur tenebris Anima primò suum ipsa malum non videt; quod si non videt, quomodo medicinam ipsi faciet? Observandum enim est, inter Animæ & corporis morbos hanc intercedere diversitatem, quòd ad valerudinem

dinem corporis reparanda n̄ sufficiat, morbum Medico esse manifestum; at verò in morbis Animæ insuper necessarium est, ut mali vis etiam infirmo innorescat: causa est, quòd Animæ, si sana esse velit, necesse est, ut multis liberi arbitrij sui actibus ad suam ipsa salutem concurrat, & auxilia à Deo in tempore subministrata per semetipsam applicet. Qui proinde propriam infirmitatem non agnoscit, quomodo operam dabit, ut illà se expediat? Potentiæ Appetitivæ Animæ ductum Apprehensivarum sequuntur, & sicut canis, quamdiu feram non videt, aut odoratu observat, se loco non movet; Ita voluntas nostra, bonum, quod non cognoscit, non appetit. Ad particularia descendamus. Ut quis à DEO fortitudinem, quâ tentationibus esse superior possit, adipiscatur; docent Sancti, nullam conditionem magis esse necessariam, quàm Orationem, id quod Christus clarè tradidit: *Vigilate & orate, ut non intretis in tentationem.* Quis autem unquam, quem libido excæcavit, ad DEUM se converteret, ut auxiliium, ne in tentationes incidat tam sibi perniciosas, suppeditet, si die noctuque nihil aliud, quàm quâ ratione tentari possit, exquirat? Dixit non nemo Medicus ad ægrum siti laborantem solarij gratiâ: faciam, ne tibi sitis porro sit molesta: reposuit infirmus: sed ita, ut non omnino tollatur sitis, sed ut sederetur tantum. Ita infelici Libidinoso accidit, non desiderat (id quod S. Augustinus olim deplorabat) ut illo

Matth.
26. 41.

brutali appetitu liberetur, sed potius, ut illum expleat: & ideo non tantum à Deo non perit, his suis malis liberari, sed timeret; & plangit ceu sortem non parum miseram, quando ob ætatem annis gravem pares Libidini vires porro non habet; tantum abest, ut ipsemet eas extenuare conetur: *Timebam, ne l. 8. me cito exaudires, & cito sanares à Conf. morbo concupiscentiæ, quem malebam 7. expleri, quam extinguere.*

III. Quin imò Homo impudiciæ deditus non tantum mali sui gravitatem non agnoscit, sed nescit insuper, ad quem oporteat Dominum confugere, ut eo liberetur. Observant nonnulli, inter omnes Philosophos non fuisse Sectam, quæ minus DEUM nõsset, & pejùs de eo scriberet, quàm sectam Epicureorum, qui eò pertigerant, ut aut omnino omnem negarent Divinitatem, aut omnem Divinitati Providentiam. Ratio fuit eadem, qua de agimus; quia inter omnes vitijs obceccatos non est, qui minus videat, quàm qui sensuum oblectationem pro suo fine statuit. Tam abjectè hi de DEO sermocinantur, ut de quovis sibi simili homine abjectiùs non loquerentur: nec possunt, aut volunt unquam intelligere, quare is peccatum, quo illi tantopere afficiuntur, usque ad eò abominetur. De ipso Epicuro Tertullianus affirmat, quòd Solem non crederet magnitudinem unius pedis excedere. *Epicurus cum Solem aspicit, Solis orbem pedalem deprehendit.* Ut adeò vastissimum illud corpus, quod Astronomi semidiametris terræ metiri laborant,

borant, cœcissimus iste mortalium plantâ pedis sui examinare non vereretur. Ita ineptum eum reddidit ad rerum cœlestium contemplationem oblectamenta illa caduca, quæ sibi felicitatis suæ scopum præfixerat. O si quis posset animum Obscœnorum hominum introspicere! quàm ille portentosas in eo tenebras noraret, quibus miseri eò deducuntur, ut de Sole Divino non abjectissimam tantùm existimationem concipiant, sed eum omnino intra cordis sui penetralia negent? Verificantur, si unquam, in his, Prophetæ verba funestissima: *Supercecidit ignis, & non viderunt solem.* Quia igitur ratione exigitis, ut infelices hi eum anxie implorent, quem non cognoscunt?

IV. Addamus in miserissimæ cæcitatatis hujus complementum, quòd Luxuriosi non solum ea non videant, ac intelligant, quæ supra sensum sunt, sive Deum, qui eorum immunditiam verat ac prohibet, sed vident, quòd non est, aut, ut melius dicam, fingunt se videre Deum, qui non vetet ac prohibeat: *ut videntes non videant.* Non vident veritatem, vident autem mendacium. Oportet me loqui apertius. Volunt Libidinosi, hanc suam opinionem impiam & falsam pro sana & solida divendere; quòd nimirum peccata carnis inter illa, quæ admittit homo, sint minima; & ideo non contenti illam verbis Scripturæ aut stultè, ad finem suum expositis, aut, ut rectius dicam, detortis, & in sensum longè alienissimum à vero pervertis, confirmasse, eò pertingunt, ut

R. P. Segneri Christ. Instr. Tom. 4

impiè spargant inter Juvenes deterrimum errorem; quòd ante Concilium Tridentinum peccatis gravibus fornicatio adnumerata non fuerit; & sic, ut cupiditati suæ patrocinentur, confundunt duas, eâsque diversissimas inter se sententias, unam, quâ tractatum in Consilio fuit, an Sacerdotibus conveniret conjuges permittere (id quòd sæpius ventilatum, nunquam conclusum fuit) alteram, quâ quæritur, an peccatum sit, nec ne, feminam solutam cognoscere? quæ ultima quæstio nulli eorum Patrum in mentem venire poterat, multò minùs, ut quis eam, nisi risum pro approbatione veller, publicè proponeret: cum ex Sacris Paginis satis apertè constet, quòd fornicatio jure etiam naturali prohibita sit, quòdque (ut pluribus S. Thomas demonstrat, qui tamen plusquam duobus integris sæculis ante Concilium vixit) non sit ex illo operatio-num genere, quæ malæ sunt ideo, quia prohibita; sed illarum, quæ interdita sunt, quia malæ sunt: cum directè ordini illi adversentur, quem natura, dum hominem in mundum introduxit, intendit. Sed non nunc primùm perversissimæ hæ lingue in orbem invectæ sunt; pridem fuerunt; ita ut Gentium Doctor coactus fuerit, mendacij eos coarguere, qui idipsum jam tunc disseminabant. Hinc ad Ephesios scribens monet: *Nemo vos seducat inanibus verbis, quòd peccata carnis levia mala sint: Propter hac enim venit ira Dei in filios diffidentia.* In quem locum S. Thomas prorsus subtiliter commentatur, quòd

Uu

quòd

S. Tho

2.2. q.

154. ar.

2. &

suppl. q.

65. art.

3.

Eph. 5.

6.

quoddam Apostolus de nullo alio peccato suos moneat, ut ne inanibus verbis se-

3. Tho. duci se patiantur. *Notandum, quod in ep. ad vitijs carnalibus solum docuit vitare*

Eph. 6. seductionem. Et causa est, quia à principio, ut homines possent liberè frui concupiscentijs, cogitaverant invenire rationes, quod fornicationes & hujusmodi venerea non essent peccata.

Discite hinc, an verum sit, Lascivos non videre veritatem, videre autem mendacium: vident mendacium: nec contenti illud videre soli, omnem movent lapidem, ut falsitas pro veritate habeatur. Seduxerunt populum meum

in mendacio suo. Quid igitur sperari boni de tenebris adeò palpabilibus potest? Infelicissimus ille fetus est, ajunt Astrologi, qui in lucem magnæ ejusdam Eclipsis tempore effunditur. Hujusmodi scerum Libidinosi in mente gestant: Ebrietas & fornicatio auferunt cor.

II.

V. Fingamus autem, non ad eam Vitium vestrum cæcitatem pertigisse, quæ, ne malum vestrum agnoscat, impediatur. Imò concedamus, indulgere illud vobis integram mali cognitionem. An ideo minùs quàm illos timere vos oportet, qui illud non cognoscunt? Nihil minùs. Quid enim cognitio illa præstat, si ad seriam vos pœnitentiam non manu ducit? Et hoc est secundum caput, ex quo tam facilis vestra redditur damnatio; scilicet obduratus ad pœnitentiam animus.

Infantes omnino inhabiles nascuntur, ut se javent, nisi quod à natura siccum siccò armorum acceperint, quo se

defendant, matrèsque ad compassionem ita commoveant, ut promptè accurrant, eisque necessaria subministrent. Tales omnino Peccatores sunt, si animum spectes, quales sunt Infantes secundum corpus. Nudi sunt, inermes, omni auxilio destituti: nisi quod suis lacrymis Divinam possint Misericordiam flectere; adeò, ut si etiam his abstineant, aut priventur, spem omnino nullam salutis suæ retineant.

VI. Tres proin causæ sunt exigui, aut nullius sensûs, quo Immundi de suis sceleribus afficiuntur. Prima est illa cæcitas superius deplorata. *Postquam ostendisti mihi, ait Propheta in persona peccatoris, percussi femur meum, confusus sum & erubui. Postquam, ô clementissime Deus! videre me fecisti delicti mei enormitatem, illico ex animo dolui, meipsum erubui, confusus & compunctus sum, illamque juventutis meæ dissolutionem opprobrio mihi duxi, quam inter jocos numerabam. Confusus sum & erubui, quoniam sustinui opprobrium adolescentiæ meæ. Ut adeò omnis dolor, quem in se Propheta expertus est, cognitioni adscribatur; unde si in infelicibus his carnis mancipijs illa mentis cæcitas persistat, consequi necesse est, ut etiam cordis durities perseveret, mirâ prorsus consensione, ut, cum tenebræ se intendunt, etiam gelu recrudescat.*

VII. Altera hujus indurationis causa ex frequenti peccatorum iteratione, quâ Impuri in scelere radices agunt, originem ducit. Constat enim, omnia illa in eorum Animabus

repe-

repe-

repe-

reperiri, quæ ad agendas alcius radices requiruntur, actuum scilicet multitudinem & intensiõnem. De intensiõne constat: si enim ullæ operationes intensæ sunt, sunt illecebrosæ, & inter has maximæ, quæ ad tactû referuntur, utpote quæ à natura in homine ordinantur ad generis conservatiõnem; nec ad conservatiõnem eo modo, quo illi bene sit, id quod ex actionibus visûs, auditûs & odoratûs percipit, sed quo simpliciter sit. Et Intensiõni quidem actuum meritò dicimus, quòd huic in mundis etiam par multitudo respondeat. Major illorum pars, si res bene examinatur, *erraverunt ab utero*, ad eò maturè incipiunt malè agere, ut videantur vitium non discere, sed ex ipsis matrum visceribus secum ferre. *Erraverunt ab utero*: sicut serpentes, qui cum veneno nascuntur, & antequam dentes habeant, quibus intoxicent, jam toxico rurgent. Malæ pueritiæ succedit pejor Juventus, & quod est magis deplorandum, in ipsa virili ætate, in ipsa etiam senectute, nehilum refrigescunt, & instar Ætææ conjungunt foris apparenti pilorum caniciei incendium Concupiscentiæ, quod sinu fovent. *Adolescens gradens juxta viam suam, etiam cum senuerit, non recedet ab ea. Qui hoc impuro igne ardent, nunquam nisi ætate planè fracti, ad flammam suam restinguendas perveniunt. Quis igitur, actuum multitudinem, toties singulis diebus aut hebdomadis reperi-torum ad calculum revocabit? Non sine ratione S. Petrus Peccatum im-munditiæ, delictum incessabile sp-*

pelavit: *Oculos habent plenos adulterij, & incessabilis delicti: nec contentus fuit illud vocare non cessans,* quia in consideratiõne magni peccatorum numeri, quæ omni sua vita multi comittunt, non solum peccatum hoc non cessat, sed non posse cessare videtur, ad eò transit in naturam. Erit nonnemo Juvenum, qui cogitationibus, verbis & operibus inhonestis de die minimum decies peccet. Et sic in mense ad trecenta, in anno ad ter millenis plura Luxuriæ peccata pertinger. Quòd si jam longo tempore sceleratum hunc vitæ tenorem continnet, quis dicendo explicet, quantum inveterata hæc peccandi consuetudo in tanta actuum multitudine & intensiõne confirmetur ac invalescat? Et quomodo postmodum persuadere vobis poteritis, quòd istæ hæc hominum sæx ita in promptu habeat scelerum suorum detestationem, cum ad confessionem peragendam venitur? Nimis hoc est difficile. Ipsæ etiam vestes in saxum conversæ sunt, quòd longissimo tempore in tumulo lapideo latuissent. Ista inveteratorum habituum tyrannis est; quòd tran-

VIII. Tertium denique impedimentum, quod à vera cordis contritione Luxuriosos revocat, versatur in hoc, quòd toto animi conatu id ipsum abominari debeant, quod omni contentione peccando inquirunt. Attendite, magni enim hoc punctum momenti est. In alijs peccatis homo non quærit directè id, quod Deus prohibet, sed solum indirectè. Qui

exempli gratiâ nomen Domini blasphemar, plerumque non vult Divini Nominis contemptum, sed iræ suæ exonerationem, quam ut obtineat, ceu medium arripit, tumido quodam ac horrido impetu, blasphemiam. Qui usuram exercet, non vult directè damnum proximi, sed suum lucrum; unde si emolumentum illud absque proximi detrimento habere posset, longè libentius id haberet. Et sic discutrite per alias peccatorum species, quæ comitantur ab amante, Corrivalem occidente, à latrone viatorem interficiente, à perjuro coram suis Magistratibus. In peccato autem Libidinis non ita. Id quod Deus directè prohibet, est delectatio extra matrimonium illicita; & hanc delectationem directè quærit cor lascivum. Unde cum quis furatus est, de damno proximi dolere potest, absque eo, quòd in genere cesser divitias apperere; non ita, qui Libidine peccavit, dolere potest, quin relinquat amorem voluptatis directè intentæ, non solum ut delectatio est ac voluptas, sed ut voluptas sensus est, ac carnis. Et hinc gravissima difficultas exurgit, quam malè assueti experiuntur in vero circa hoc peccatum dolore excitando: siquidem totum quasi corpus deque vertendum est, & id supra omne malum fugiendum, quod paulò antè super omne bonum fuit amatum.

IX. Atque hoc paulò antè indicavi. Ab extremo enim ad extremum transire, non aded est difficile: difficillimum autem ira statim & sine me-

dio transire, ut qui heri impuris flammis ardebat, hodie totus in lacrymas diffluat, quibus illos exstinguat. Et non videtis denique ipsâ vestrà vos experientiâ convinci? Quoties in hoc casu, quo in peccata vestra inquiritis, ut ea Confessione expietis, ad complacentiam in illis habendam incitamini; & quoties, dum illorum numerum iniris, periclitamini, ne ipso hoc studio illum augeatis? tam facile etiam cum minimè vultis, mentem ab actuum istorum quantitate ad eorumdem qualitatem impelli vos animadvertitis. Res certa est, cautionem non ex minimis unam esse, quæ Confessarij munus recens aggressis suggeruntur, ut ne in peccatis impudicitiae pervestigandis ad minutias ex pœnitentibus exquirendas descendant: fieri enim potest, ut tam exacta causæ hujus inquisitio totam causam evertat, si Sacerdos Judex nimis distinctè omnia investiget; & tam crebra ulceris pertractatio plagam magis exulceret, si Sacerdos Medicus eam nimium serupulosè intueatur. Et quare hoc? ided quòd nimium quantum sit difficile, constanter aded abhorrere à delectatione per continentiam veritâ; hæc enim delectatio ad modum Torpedinis apprehendit apprehendentem se, & pedem, quo calcatur, stupefacit. Audire, num vera loquat.

V. Certa quædam juvenecula, ubi *Cassio* complures annos fallacis ejusdam *cb. fit* Amasii sui concubinam mago suo *mal.* oblectamento egit, à Deo clementissimâ vindictâ in mortuum & lectum *con-*

conjecta est. Er quia morbus multorum erat mensum, tantum otij habuit, ut in se descenderet; visaque est in aliam prorsus, ac fuerat, fuisse conversa. Confessa primùm est inter multas lacrymas, tantaque constantiâ culpas suas detestata est, ut tam puella, quàm Confessarius consilium aliquod arriperent, ut putabant, securum, revera nimium periculosum. Nam ubi ex longa sua infirmitate ad extrema deducta est, petijt, & obtinuit ab incauto Confessario, ultimum Amasio suo vale dicere, specioso hoc prætexu, illum exhortandi, ut & ipse vitam suam mutaret, quandoquidem videret, ad quem demum rerum statum deveniendum sit: comprobavit intentionem Confessarius, eique verba suggestit, quibus veterem Amasium acciperet, ac corrigeret, & securitatis majoris gratiâ ipse eum introducere constituit. Verùm quàm dissimile evasit opus idæ, quam conceperant? Vix enim femina, quem amaverat, præsentem vidit, illico in veteres amores exarsit, penitus oblita adhortationis, quam optimè præmeditata erat ad compungendum Amatorem suum; brachia versus illum expandit, & (ô quàm impio cum ardore) hisce eum verbis affata est: Amice, ex corde semper amavi te, decet nunc, ut ostendam, quòd ultimo hoc articulo plus quàm unquam te amem. Video, ac scio, quòd tui gratiâ, viâ rectâ ad infernum pergam; sed nihil interest; tu enim causa es, ut etiam hunc non timeam. Post hæc conticuit, partim ob vires penitus exhau-

stas, partim ob affectuum vehementium ac insanorum concitationem; moxque in lectum, ex quo se levârat supina concidit, ac animam efflavit, tanta Confessarij ac Juvenis consternatione, ut, quin verbum ullum eloquerentur, mortuis & ipsi, quàm vivis similiore, discederent. Quid dicitis ad hæc; Necdum persuasum vobis est, difficillimum Impuris esse, ut post contractam impudicitæ consuetudinem ex integro convertantur, ac doleant; cùm in ipso illo actu, quo scelera sua execrari constituunt, sæpissimè contingat, ut novæ potiùs delectationi assentiantur. O venenum Immunditiæ detestabile! in memoriam mihi Draconem illum reducis, qui cùm ab intrepido Heroe lanceâ confixus esset, per eandem ipsam lanceam venenum ad brachium ferientis transfudit, illumque interemit.

III.

XI. Verùm, quia constanter afferetis, etsi frequenter in hæc peccata reincidatis, ea vobis tamen displicere; atque inde fieri, ut quotiescunque ad confitendum acceditis, semper æquali cum dolore vos accusetis. Idcirco necesse erit, ad vos penitus obstruendum, ut malorum omnium extremum, quod est ipsum non se emendare, ante oculos ponam. Et ideo, quæcunque sit vestra pœnitentia, edicite, quid denique illa vobis conferet, si post toties actam pœnitentiam tandem morituri *S. Aug. Serm. 107.* estis Doctoribus sæpenumero cum Inferno comparatur. Sed quia longum de foret, *Tem.*

foret, omnia singillatim testimonia in medium afferre, omnium loco & nomine S. Hieronymum audite: *O ignis infernalis Luxuria!* ait, *cujus materia gula, cujus flamma superbia, cujus scintilla prava colloquia, cujus fumus infamia, cujus finis gehenna;* Præterquam quod hanc ipsam comparationem ab ipso Deo in pluribus sacrae Scripturae locis adhibitam reperiam; quæ e. ep. 5. eadem Sacrae Paginae amplissimum S. Hier. nobis campum aperiunt, quo notabilem, immunditiam inter & infernum, proportionem inveniamus. In quo igitur conveniunt? meâ quidem sententiâ potissimum in hoc, quod nulla sit in utroque emendatio. Id quod propriè Infernum Damnatorum constituit, non sunt tormenta, sed tormentorum æternitas. Et hinc si tormenta ista auferentur numero, & crescerent doloris vehementiâ, si tamen ex altera parte illis tolleretur æternitas, quâ durarent, Infernus confestim infernus non esset. Ad eundem modum id, quod Viatorum Infernum constituit, non est sola culparum quantitas, aut qualitas, quæ ab ipsis committuntur; sed interminata illa perseverantia, quâ, dum vivunt, à peccando non desistunt: instar nigrae cujusdam ex picetadæ, quæ, quocumque vento agiteretur, non extinguitur, dum minimum quodvis alimentum flammæ suppetit, quo nutrirî possit. *Anima calida quasi ignis ardens, non extinguetur, donec aliquid glutiat.*

Eccl.
23. 22.

XII. Et hæc est ratio, propter quam Cacodæmon, juxta mentem

S. Augustini, quem sequitur S. Thomas, ita allaborat tota Mundo Luxuriam propagare; quia flammæ Luxuriosorum sunt sicut flammæ Inferni, hoc est, in urendo vehementes, & in attrahendo instar picis tenaces: quamobrem simul flammæ sunt, simul & laquei, prout eas Propheta describit. *Diabolus scribit S. Thomas, dicitur gaudere maxime de peccato Luxuria, quia est maxima adherentia, difficile ab eo homo potest eripi: infa. 73. a. 1. tiabilis est enim delectabilis appetitus. ad 2.* Si quando homo inordinatis suis appetitionibus exsaturandis se dederit, peccare non cessat, quia nunquam satiatur, cum, nescio quâ idem ille, qui ad placandam famem assumitur, novam famem excitet. Horrorem mihi movet illa dicendi ratio, quam Propheta Oseas usurpat, cum dicit, illos non tantum per veram conversionem ad Deum non redituros, sed ne de eadem quidem cogituros: *non dabunt cogitationes suas, ut reverterantur ad Deum suum, quia Os. 5. 4. Spiritus fornicationum in medio eorum.* Bene ista verba ultima expendite, multi enim sunt ponderis, Unde, quæso tanta Deum offendendi insatiabilitas? tanta ad reiiciendam emendationem, imò ne ad cogitandam quidem obstinatio? dicam: *Quia Spiritus Fornicationum est in medio eorum;* unde patet, quod spiritus iste illis instar animæ sit, quasi omnium cogitationum scopus, morum & operationum centrum, cor affectionum: *in medio eorum:* sicut Aranea, quæ in medio telæ suæ residet, fortiterque

ex

ex omni parte prædam tener, ne uspiam evadat.

XIII. Quæ ipsa scelerum continuatio S. Jobum permovet, ut ne unquam oculos in faciem Virginis defigeret:

Job. 31. *1.* *Peperigi fœdus cum oculis meis, ut ne cogitarem quidem de Virgine; Quia, dicebar, si obrutibus frenum permissero, à desiderijs veniam ad opera; & ab operibus ad oblationem tam contumacem, ut Deus in me nullam porro partem sit habiturus, tanquam in spiritu adversus eum omnino perduelli: Quam enim partem haberet in me DEUS desuper? Quia in alijs peccatis quædam adhuc peccatoris pars remanet. Si anima inficitur, non inficitur corpus, & si mens corrumpitur, saltem sensus externi manent imunes. At in libidine non ira se res habet: illa putrida quædam febris est, quæ simul & semel omnes humores corrumpit, ita, ut nullam partem à capite ad calcem, hoc est ab ipso rationis vertice ad imum sensuum Tactum, intactum relinquat. Unde in homine libidinoso nulla Deo pars obtingit, non visus, non auditus, non lingua, non pes, non manus; utpote quæ omnes in opere, ceu in venatione perpetua voluptatis à Deo prohibita occupantur: non memoria, utpote quæ rursus semper Phantasmatibus distrahitur: non voluntas, quæ nunquam non luto & cœno defixa hæret; non intellectus, qui novis identidem modis, quibus corpus oblectet, indagandis vacat.*

Quam enim partem haberet in me Deus

desuper? non habet in præfenti. Et quod pessimum est, non habebit in futuro: cum infelicibus his constitutum sit, nunquam scelerum suorum catenam rumpere: Non dabunt cogitationes suas, ut revertantur ad Dominum. Et ideo non contentus dicere S. Jobus, quam enim partem haberet in me Deus desuper? adjunxit: & hereditatem omnipotens de excelsis. Quia sicut Deus nullum horum, dum vivunt, possidet, ita hæres eorum non est, cum fuerint mortui: vel si hæres est tanquam Omnipotens de profundo cum Justitia, non tamen est hæres tanquam Omnipotens de excelsis cum Misericordia.

XIV. Diceris autem: Confiteor, & illo actu ad Deum redire cupio non ex parte, sed Dei totus esse volo. Crederem equidem, si Confessio vestra catenæ esset omnimoda incisio, non autem, ut Sanctus Augustinus observat, mera interruptio: *Non rumpunt peccata, sed interrumpunt. Certè Confessiones istæ vestræ, in quibus ita confiditis, majorem mihi timorem incutiunt, quàm fiduciam. Inprimis cohorresco, cum observo, quod ipsæ Confessiones pro scuto, quo peccata defendantur, inserviant, non pro gladio, quo jugulentur. Si quem vestrum increpuero, quòd longo tempore maledicta hæserit consuetudine intricatus; illico mihi respondebit. Ita est, sed semper etiam, à me male facta confessus sum. Et si illa vestra muliercula, concione quadam, cui interfuit, commota vestris desiderijs porro renuit acquiescere, animum blan-*

blandis hisce vocibus ei facitis. Ne dubita: confitebimur, & salva res erit. Proinde repeto, ac dico; quod majus iudicium, vestra vos peccata eodem semper vigore retinere velle, quàm quòd ipsa Confessione ea confirmare studeatis, quæ tamen omnium peccatorum vestrorum esse mors deberet? Insigne certè propositum vestrum esse debet, dum ipso Confessionis Sacramento ad persistendum in peccato magis pacificè ac quietè abutimini. Præterea non modico horrore perstringor, quia etiam si propositum vestrum esset legitimum, quid ad salutem vestram conferret, si singulis illud momentis immutatis & ad vomitum revertimini? Medicina, quæ ubi sumpta ab infirmo fuit, illico vomitu rejicitur, à morte non liberat. Unde mihi credite, quòd si in hoc vitio habitum contraxeritis, iniquè cum Anima vestra agatis, nisi summo timore animus vester percellatur: quia ex una parte emendatio longè constantior ad salutem requiri solet, & ex altera hæc eadem emendatio in casu vestro est difficillima, uti hæctenus demonstravimus.

XV. Quid igitur reponitis; adhucne audent parvi facere peccata Immunditiæ, & illa nullo non die repetere cum dicto: *Quid mali denique est fragilitas quadam carnis? quid mali denique?* Non oportet dicere; quid mali denique est fragilitas quadam carnis? sed potiùs? quid mali denique est innumerabilium multitudine abominabilium peccatorum, quæ corpus & animam DEO invisam red-

dunt, plusquàm foetidissimum morticinum? *Insanavit libidine super con-* Ez 23
subitum eorum, quorum carnes sunt, 23, 50.
ut carnes Asinorum. Dicere oportet; quid mali denique est, copia immanis scelerum, quæ voluntatem illam bonam, quam aliàs Deus erga hominem conservat, in odium implacabile immutat; postmodum autem non ampliùs ut hominem respicit, sed ut carnem; non ut corpus & animam, sed ut *caro est.* Dicere oportet; quid denique mali est, immunditiarum cumulus ingens, quæ intellectum obscurant, ita, ut quò magis ejus malum accrescit, tantò ille minùs intelligat, imò illud ceu bonum suum apprehendat, in eoque sibi complaceat? *Peccatum suum quasi Sodoma predicaverunt:* Dicere oportet: grande nimis malum est iniquitatum sine numero numerus, quæ voluntatem ita indurant, ut quò plùs augetur malum, hoc cognoscat minùs, imò ut suum bonum apprehendat, in eoque sibi complaceat: *Omnes Proci qui ingrediuntur ad eam, non revertentur, nec apprehendent semitas vitæ.* Oportet dicere. Quid mali tandem est, ingens numerus peccatorum, quæ ita voluntatem indurant, ut serio dolore de noxis suis non possit, aut saltem peccati assuetudinem nequeat emendare. Si de unico solùm peccato ageretur, satis magna intellectus obscuratio foret, si quis ita, uti vos, ratiocineretur. Judicatis proin, qualis futura sit argumentatio, si de cumulo omnem numerum excedente, quique nubes æquet, imò tran-

scendat; *Delicta nostra creverunt usque ad caelum*, sermo sit.

XVI. Quapropter non aliam de maximo Luxuriæ malo opinionem ac confessionem habere debetis, quam

Prov. 5. 14. a- pud illam, quam Spiritus Sanctus Salomoni extorquet, ubi de se ipso dicit; *Panem fui in omni malo*: quod idem est, ut S. Joannes Chrysostomus exponit; fui in peccato Luxuriæ. Nec gratis nomen hoc sortita est Immunditia, quia inter omnia vitia non est

Alcin. l. de Div. Off. S. Tho. in Job. nullum malorum fecundius: *Omni- bus peccatis major est fornicatio*, Magnus quidem Theologus inquit, *non in se, sed in effectibus. Omne malum. Quia per Luxuriam homo maxime à Deo elongatur. Per luxuriam*

31. S. Tho. 1. 2. q. 73. a. 5. C. maximè recedit à Deo. Nimirum etsi non in genere scelerum summa sit à Creatore aversio, est tamen summa ad creaturas conversio, quâ homo impurus DEUM suum omnino contemnit, eumque vilissimæ carni, quam circumfert, postponit. Id quod Deus ipse peccatori exprobrat tremendis

Ezech. 23. 35. S. Cypr. l. de bono pudicit. hisce verbis: *Projecisti me post corpus tuum*. Denique omne malum Immunditia appellatur, quia per illam Dæmon de omni homine triumphat: *torum hominem agit in triumphum libidinis*, perque ipsam Regnum suum infernale animabus replet, quemadmodum asserit S. Remigius, cum dicit: *Ex*

Collec. dis. c. 150. *parvulis ex adultis propter carum pauci salvantur*. Uti animæ cuiuspiam sanctæ monstratum fuit, cui alta quadam contemplatione abreptæ Angelus dixit: sicut Infernum Diabolus replevit superbia, ita

R. P. Segneri Christ. Instr. Tom. I.

hominibus Impudicitia. *Panem fui in omni malo*. Qui cogitationem huic irrefragabili veritati contrariam corde suo fovet, seipsum damnato quodam lethargo sopit. Timebat hoc Propheta, quando DEO maxima cum demissione se commendabat: *ne unquam obdormiam in morte*. Magnum certè malum est, peccato animam enecare; majus tamen sine comparatione malum est somnus ille, qui ejuscemodi mortem subsequitur tunc, quando Anima omnem resurgendi curam ac sollicitudinem ponit.

IV.

XVII. Quapropter rogo vos, qui ex præsentibus obdormivistis in malo, quod si nondum est, erit certè vobis omne malum: *In omni malo*: rogo, inquam, vos, ut mature excitemini, adhibendo duo hæc remedia, quæ, antequam Sermonem finiam, vobis suppeditabo: fructum enim aliàs exiguum ferrem, si vestræ infirmitatis gravitatem vobis ostenderem, modum autem, quo convalescere possentis, non asferrem: certè magis facerem desperatos, quàm sanos. Scitote igitur, id ipsum me ad persanandam Immunditiam requirere, quod ad malignam valde febrim curandam requirunt Medici. Partim humores accensi per evacuationem purgandi sunt partim fervor ille potenti refrigeratione temperandus. Clariùs: Luxuria duobus hisce pharmacis corrigitur, Oratione, & malarum Fugâ occasionum. Oratio enim cælesti quadam pluviâ concupiscentiæ ardorem restinguit; fuga occasionum verò

Xx

fune-

funesto huic incendio materiam subtrahit.

XVIII. In primis tota animi con-
tentione DEO vos commendate, ma-
gnam vestram debilitatem ei exponi-
te, malorum quoque habituum ve-
strorum pondus, quod vos opprimit,
efficacem etiam perduellis appetitibus
vestri impetum, qui vos jugiter ve-
xat; deinde in memoriam quasi ei
revocate divina sua promissa, quibus
in Sacro suo Evangelio multoties ve-
lox auxilium spondit: Exhibete
illi immensam Divinissimæ Passionis
thesaurum, dolores illos, illum san-
guinem, quibus omnia vobis bona
promeritus est. Quod si ita omni-
bus diebus orare perrexeritis, non
multum abibit temporis, cum ani-
madvertetis, in cor vestrum paulatim
descendere rorem divinæ Gratiæ, quæ
ardores vestros placidissimè extin-
guat. *Ascendit oratio*, ait S. Augu-
stinus, & *descendit miseratio*; liqui-
dem Divina misericordia magno cui-
dam fonti similis est, semperque pa-
rata est ad aquam in omni abundan-
tia affundendam, dummodo labrum
aperiamus, quo promanare possit;
alioquin nihil unquam hauriemus.

*lib. de
salut.
mon. c.
28.*

*Oportet semper orare & nunquam desic-
cere*: O quàm beatus etiamnum fo-
ret Salomon, si remedio hoc uti per-
rexisset! etiamnum foret exemplum
continentiæ, qui modo Scandalum
est Luxuriæ. Bene in principio agno-
vit, quòd solus Deus hanc ei Gratiam
conferre posset, quàm castus viveret, &
ideo magna cum sollicitudine hoc ab
eo donum experivit: *Ut scivi, quo-*

*Sap. 8.
21.*

*nam aliter non possem esse continens,
nisi Deus det, adij Dominum, & depre-
catus sum illum, & dixi ex totis pra-
cordijs meis &c.* Sed in hac petitione
ad finem usque non perstitit. Vos ita-
que perseverate, & animum non abij-
cite, cum vos non illico exauditos pu-
taveritis. Imò tantò instate vehemen-
tius, & ipsâ repulsâ confidentiam ven-
stram animate; quia quò diutius
pulsando perstitueritis, tantò aperie-
tur amplius: *Pulsanti aperietur!* Ad-
vocatam Sanctissimam Virginem Ma-
trem vestram adhibete, eumque in
finem obsequia illa vestra, quæ in
ejus honorem obitis, dirigite, ut ex
profundo hoc gurgite resurgere, non
ut quidam faciunt, ut quietius in eo
lascivire possitis. Et cum ex animo
Virgini Sanctissimæ supplices acci-
deritis, manus etiam ad reliquos Cæ-
lites levate, & modò unum, mo-
dò alterum ex Patronis vestris in-
terpellare, ne vos in luto hoc porro
jacete sinat: *Eripe me de luto, ut non* Ps. 68.
infigar. 15.

XIX. Alterum remedium summè
necessarium ad pestiferam hanc flammam
extinguendam, in alimentis ei-
dem subtrahendis consistit, sive in
illarum occasionum, personarum,
colloquiorum, quæ animum denuo
possent infringere, seriâ fugâ. *Luxu. S. Tho-
ria vitari vix potest, nisi vitetur prin- 1. 2. 9.
cipium ejus, scilicet aspectus mulieris 167. 4.
pulchra: uti docent ex S. Thoma Do- 2. 2. 11
ctores. Proverbium apud vos est, quo Job. 31.
semper utimini: Occasio facit furem:
ego autem dico, occasionem in cau-
sa esse, ut Dæmon ipse magis fur fiat;
& qui-*

& quidem quod pessimum est, ipsius hominis. Quàm parùm hic fur rareretur, nisi vires ab occasione acciperet, quàm involvi ipsi quærimus? hæc una & sola est, quæ dæmonem roborat, nos debilitat. Arma potrigimus ipsi, quibus nos feriat, & scutum proijcimus, quo nos defendamus. Hæc una & verissima causa est cladum nostrarum & jacturarum, quas identidem facimus, dum Gratiâ Dei perdimus, & à Confessione in easdem statim miseras relabimur: quia credere nolumus, ejusdem nobis fugam summè esse necessariam. Frequentantur eadem choreæ; ad eosdem ludos & lusus acceditur, nullo non vespere ad procandum reditur, diebus festis ad saltum, operarijs ad jocos concurritur: quid deinde mirum, si homo vix in pedes erectus denuo cadat? Deum audite, quàm opportunè nos maximi periculi commonefacit: *in medio mulierum noli commorari; de vestimentis enim procedit tinea, & à muliere iniquitas viri.* Quod ipsum etiam cum proportione feminae sibi dictum putent, quæ non minore in periculo versantur, dum tanta cum libertate, qualem hoc tempore videmus, inter viros agunt, colloquendo, corridendo nulli non familiares. Contingit quandoque, ait Aristoteles, ut hirundines reperirentur omnino deplumatae ac nudæ, quales sunt, cum excluduntur, Rario fuit, quòd auderent tempore hyemali in nostris se regionibus continere, nollentque ut aliæ trans mare volare. Id ipsum miseris etiam Juvenculis ac-

cidit, quando ornamento illo, coram Deo adeò formosæ, & coram hominibus honoratæ comparebant, exspoliantur, Virginitate suâ scilicet: quo ornamento tam venusto nudatæ aut in angulis se abscondunt, aut inter alios, non sine rubore, videntur. Causa est quòd tantùm sibi fidant, & veræ, & cum alijs, magis cautis, Juvenum familiaritatem nolint declinare; ita amicitijs & amoribus implicitæ, ut credant resistendi firmitatem ita sibi in promptu fore. *Non est periculum, oggerunt, non est periculum; negantque ibi esse periculum, ubi sapienter illud evitare debeant.* *Sapiens timet, & declinat à malo, ait Sapiens, stulum transilit & confidit.* Et hoc documentum tam necessarium longè adhuc magis in praxi observandum est respectu occasionum, quæ proximæ appellantur: illæque domus & personæ fugiendæ sunt, in quarum consortio Deus sæpius fuit offensus. Secus enim non jam dicam, quòd à Confessione in antiqua scelera fitis relapsuri, sed dicam insuper, vos in confessionibus vestris à lapsu nunquam resurrexistis. Idemque vobis eveniet, quòd sauciato Cervo, cui nihil prodest ad aquam recurrere, nisi sagittam, quâ tactus fuit, è vulnere extraxerit.

XX. Quæ duo remedia, si constanti usu fuerint assumpta, balsamum tam salutare suppeditabunt, ut plagam quæcumque luculentam perlanent. Et ideo si institutione hac mea magnitudinem mali, in quo Libidinosi versantur, didicistis, certò

XX 2 credi:

Eccli. 41. 10. *in medio mulierum noli commorari; de vestimentis enim procedit tinea, & à muliere iniquitas viri.*

8. l. *Quod ipsum etiam cum proportione feminae sibi dictum putent, quæ non minore in periculo versantur, dum tanta cum libertate, qualem hoc tempore videmus, inter viros agunt, colloquendo, corridendo nulli non familiares. Contingit quandoque, ait Aristoteles, ut hirundines reperirentur omnino deplumatae ac nudæ, quales sunt, cum excluduntur, Rario fuit, quòd auderent tempore hyemali in nostris se regionibus continere, nollentque ut aliæ trans mare volare. Id ipsum miseris etiam Juvenculis ac-*

credite; quod non cognoscant, non plangant, non emendent hanc suam proterviam, non aliunde provenire, quam quod aut Deo constanti devotione supplices non fiant, aut occasiones non declinent. Vos verò, Auditores humanissimi, geminum hoc

pharmacum usurpare, ut à lue, quæ mundus universus inficitur, immunes sitis; *Mundus totus positus est in mali.* I. *Joan. gno*: Et cum vivere extra Mundum s. 19, non possitis, sciatis saltem modum, quo in eo vivere valeatis, quin sordibus inquinemini.

DISCURSUS XXV.

De Pretio Virginitatis.

On credo modum esse magis efficacem, quo prodigus suam prodigaliteratem dedocetur, quam si illi opes & divitiæ ante oculos statuuntur, quas profundit. Hac animadversione emendare Neronem filium suum voluit Agrippina, Filium revera Prodigum, qui uno die sine ulla causa & meritorum intuitu, octingenta scutariorum millia cuidam dono dedit. Curavit illa in unum cumulum nisi omnem illam pecuniam & auri vim: & hoc, inquiebat, modicum illud est, quod uni cuiquam heri dono tradidisti. Volo hodie & ego hac uti regulâ, & dum expendo, quot sint Animæ, quæ magnum illum Virginitatis suæ thesaurum pro nihilo abijciunt, primò ante oculos ponam immensas illas divitias earum, quæ thesaurum hunc possident; deinde inferam in altera Discursus mei parte immanem earumdem prodigaliteratem,

quæ thesaurum hunc incautè profusus profundunt.

I.

II. Et ut quàm paucissimis verbis veritatem hanc omnibus persuadam, considerare solummodò juvabit, magnum hunc Virginitatis thesaurum sumo semper in pretio tam apud Terrigenas quàm apud Cælites & Inferos fuisse.

III. Et primùm quidem peculiaris profusus Virginitatis æstimatio inter homines viguit, apud quos si ipsos etiam Ethnicos in sui admirationem rapuit, dicendum sanè est, eam fuisse profusus maximam, qualis illa lux esset, quæ etiam modo quodam ad talparum oculos & pupillas pertingeret. Veteres Romanos, qui se justos rerum omnium arbitros jactabant, quod Virginitati pretium posuisse arbitramini? tantum certè, ut teste S. Hieronymo, non Viti Consulares tantùm, non tantùm Consules, sed L. 1. ipsi etiam Imperatores, si quando in publicis compitis Virginem Vestalem obviam haberent, dignius plateæ la-

tus